

Eerste druk: februari 2023

© 2023 Ibtissem Garram

Omslagontwerp: Ibtissem Garram

Drukkerij: Brave New Books

Niets van deze uitgave mag worden verveelvoudigd, door middel van druk, fotokopieën, geautomatiseerde fotobestanden of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Motiveer je leerlingen voor Frans!

*Met Franstalige kennisverrijkende activiteiten, motivatiestrategieën
en handige tips voor docenten*

Ibtissem Garram

*Ik draag dit boek met liefde en dankbaarheid op aan al mijn leerlingen,
die ooit met hart en ziel een Frans woord hebben uitgesproken*

*Enseigner, ce n'est pas remplir un vase.
C'est allumer un feu !*

Voorwoord

Er wordt aan de bel getrokken! Frans wordt steeds minder gekozen op middelbare scholen en wordt zelfs als een bedreigde taal beschouwd. Veel scholen in Nederland bieden het zelfs niet meer aan. Een zeer slechte zaak voor Europa en de economische betrekkingen tussen Nederland, Frankrijk en Franstalige landen. Waar gaat het mis?

Het kan allerlei verschillende oorzaken hebben en ligt zeker niet aan één specifieke reden. In dit boek probeer ik een oplossing te vinden voor dit probleem door mijn eigen ervaring te delen na een lange carrière voor de klas. Frans werd al die jaren vrij vaak gekozen in mijn klassen. Maar het begon zeker niet rooskleurig. Ik heb dus veel aan mezelf en aan mijn lessen gewerkt.

Mijn conclusie is dat wij onze leerlingen niet kunnen motiveren als wij zelf niet overtuigend en passievol zijn. Ik heb al die jaren mezelf geconfronteerd met kritische vragen als: Hoe sta ik voor de klas? Straal ik passie uit? Wat voor gevoel geef ik mijn leerlingen? Doe ik voldoende om hen te overtuigen dat Frans een goede keuze is in de bovenbouw? Informeer ik hen goed over wat de keuze van Frans straks voor hun toekomst betekent? Spreek ik voldoende Frans in de klas? Neem ik af en toe enquêtes af om feedback van hen te krijgen om de kwaliteit van mijn lessen onder de loep te nemen? En veel meer van soortgelijke vragen. Maar het allerbelangrijkst is de klik! Ja, het moet klikken met onze leerlingen. Eerst het contact, dan het contract. Een proces dat niet als vanzelfsprekend moet worden beschouwd.

Het is erg lang geleden, maar ik ken nog de naam van de leraar die mij het meest geïnspireerd heeft: Monsieur Bois. Ik ben alle andere namen vergeten. Monsieur Bois had hart voor de kinderen. Hij gaf om ons. Juist daardoor kon hij ons motiveren voor de Franse taal en cultuur. We werkten graag voor hem omdat hij aardig was. Als je dit eenmaal voor elkaar hebt, zoals Monsieur Bois, zet je de tweede stap: je leerlingen motiveren voor Frans.

Motivatie vormt de kern van kennis en succesvol taalonderwijs. De leraar is de drijvende kracht achter de motivatie van zijn leerlingen. Maar wat te doen als het

om een gevreesd vak gaat? Veel leraren hebben moeite hun leerlingen te motiveren. Deze leerlingen weten namelijk niet eens waarom Frans verplicht is op middelbare scholen in Nederland. Hoe komt het dat de Nederlandse leerling toch al een oordeel klaar heeft staan over Frans? Een wereldtaal die bekendstaat als één van de mooiste en rijkste talen in de wereld? Volgens mij zijn de achterliggende redenen als volgt: de leerlingen worden niet dagelijks geconfronteerd met de Franse taal, wel met Engels bijvoorbeeld. De Duitse klanken komen de Nederlandse leerling ook bekend voor, maar Frans helemaal niet. Het is dus een soort angst voor het onbekende. Verder vinden de leerlingen Frans moeilijk omdat het vreemd in de oren klinkt, maar de meesten bekennen gelukkig dat het een mooie taal is om te horen. Dat is al een positief punt.

Een ander probleem is dat Frans helemaal niet onderwezen wordt op de basisschool. Het zou verstandig zijn als deze taal al gedoceerd wordt vanaf groep 7 of 8. Zelfs een korte introductie Frans zou nuttig zijn. Een soort *Pre Teaching* om de leerlingen alvast vertrouwd te maken met een taal waarmee ze toch snel zullen worden geconfronteerd in de brugklas. Maar zoals het nu gaat, is het logisch dat de leerling, eenmaal op de middelbare school wordt ‘afgeschrokken’ door deze ‘nieuwkomer’ waarvan het cijfer zwaar meetelt voor de overgang.

Nu even concreet. Het is hoog tijd om de situatie om te keren en kritisch naar onszelf te kijken. De allereerste motivatie voor de leerlingen is een leraar Frans die passie heeft voor het vak en hart heeft voor zijn leerlingen. Hij weet hen ook te motiveren. Een docent in hart en nieren die competent en geduldig is. Iemand die alles in werking stelt om zijn missie te voltooien en niets aan het toeval overlaat. Daar zijn de kinderen erg gevoelig voor. Hoe vaak heb ik gehoord dat iemand Frans heeft gekozen, simpelweg omdat hij zijn lerares/leraar aardig vindt? Eigenlijk best logisch. Als je een kind een gerecht voorschotelt dat hij lekker vindt, eet hij het snel. Als je hem een gerecht voorzet dat hij niet lust maar het is goed gepresenteerd en kleurrijk versierd, eet hij het ook. Maar als je hem een gerecht geeft dat hij niet lust en ook niet goed gepresenteerd is, weigert hij het. Uit een onderzoek van de Radboud Universiteit over de vraag *Wat beïnvloedt de motivatie van Nederlandse leerlingen die Frans leren?* is gebleken dat de leraar, de activiteiten in de klas en de cijfers een enorme invloed hebben op de motivatie van de leerlingen.

Internet staat boordevol tips en tricks om van je Franse les een succes te maken. Terwille van de eenvoud en efficiëntie heb ik zoveel mogelijk bruikbare tips verzameld waarmee jij aan de slag kunt gaan om jouw leerlingen te motiveren voor Frans.

Wij, docenten Frans, moeten ervoor zorgen dat deze prachtige wereldtaal gedeceerd blijft worden in Nederland, dat het geliefd en ook gekozen wordt. Het is onze taak onze leerlingen duidelijk uit te leggen waarom ze Frans moeten leren. Dat wij bijvoorbeeld vertellen hoeveel Franse woorden in de Nederlandse woordenboeken voorkomen en dat wij proberen meer Frans te spreken in de les. Dit boek is de vrucht van achttien jaar ervaring in het onderwijs, met liefde voor de leerlingen en het vak. Deel 1 gaat over onze attitude en toewijding. Deel 2 verschijnt in april 2023 en bevat nog meer tips om van je les Frans een succes te maken. Je kunt dit boek gebruiken als leidraad. Wij zijn de enige schakel tussen de leerling en de Franse taal, laten we de sterkste schakel zijn!

Extra notitie

Dit boek gaat specifiek over het motiveren van de leerlingen voor Frans, maar veel tips kunnen ook van toepassing zijn op alle vakken.

Inhoud

I Motivez vos élèves à aimer votre cours

1. Jij bent hun inspiratiebron	21
2. Straal passie en enthousiasme uit	21
3. Maak van de 3G-mentaliteit je kracht	22
4. Blijf werken aan je zelfontwikkeling	23
5. Omarm je bucketlist.....	23
6. Verzorgd voor de klas	24
7. Werk aan je rust	24
8. Gevoel voor humor	25
9. De SCR magische mix	26
10. Een glimlach doet wonderen	27
11. Blijf kritisch	27
12. Jij bent ook puber geweest	28
13. Creëer een klimaat van vertrouwen en veiligheid	29
14. Creëer een band met je leerlingen	29
15. De eerste dag	30
16. De eerste week	31
17. Geef het goede voorbeeld	31
18. De impact van jouw verzorgde verschijning	32
19. Energiek voor de klas	32
20. Deel je les efficiënt in	32
21. Bereid je les zorgvuldig voor.....	35
22. Start je les grandioos.....	36
23. Sluit je les zinvol af	39
24. Spreek Frans langzaam en duidelijk uit.....	39
25. Jouw stem is goud waard.....	39
26. Leg grammatica met liefde uit.....	40
27. Gevarieerde didactische leerstijlen	42
28. Gebruik effectieve voorbeelden.....	43
29. Maak van huiswerk geen straf	43
30. Luister naar je leerlingen	45

31. Als dyslexie in de weg staat	45
32. Help je leerlingen	46
33. Bied vrijwillig steunlessen aan	47
34. Eén klas, verschillende leerlingen: de kunst van het differentiëren.	47
35. Begeleid je leerlingen efficiënt	48
36. Kom je beloftes na.....	49
37. Kijk toetsen snel na	49
38. Blijf creatief en boei je leerlingen	49
39. Leer je leerlingen kennen en toon interesse.....	50
40. Toon geduld en empathie	50
41. Glas halfvol.....	51
42. Versterk je ICT-vaardigheden	51
43. Gebruik kwalitatief lesmateriaal.....	52
44. Bezoek de les van een collega	52
45. Focus niet op cijfers maar op kennisverrijking	53
46. Maak je les aantrekkelijk.....	54
47. Ga formatief aan de slag!.....	56
48. Stimuleer samenwerking	56
49. Laat je leerlingen suggesties doen	57
50. Intrinsieke en extrinsieke motivatie	57
51. Schep hoge verwachtingen	57

2 *Motivez vos élèves à aimer le français*

1. Frankrijk begint in je klaslokaal	61
2. In Franse sferen	62
3. Franse voornamen	62
4. Geef geen Frans in het Nederlands	63
5. Toon je liefde voor de Franse cultuur	64
6. Prikkel de vijf zintuigen	65
7. Laat Frans leven!	66
8. Ga met je leerlingen op ontdekkingsreis	66
9. Franstalige leerlingen in de klas	66
10. Gebruik ezelsbruggetjes	67
11. Geef een diploma	67

12. Spellen als motivatie-instrument	68
13. Betrek alle leerlingen.....	69
14. Franse films	69
15. Franse tekenfilms.....	71
16. Het Franse alfabet	72
17. Toneel in de klas.....	72
18. Multiculturele activiteiten	73
19. Franse keuken	73
20. Franse sport	74
21. Franse actualiteit.....	76
22. Franse mode.....	77
23. Franse verjaardagslijst.....	78
24. Franse feestdagen	78
25. Zingend leren.....	80
26. Franse chansons.....	81
27. Franse geschiedenis	82
28. Reisgidsen als didactisch materiaal	83
29. Bizarre musea in Frankrijk	84
30. De beste attractieparken.....	84
31. Kastelen in Frankrijk	85
32. Stimuleer de leesvaardigheid	86
33. Geef een prominente plaats aan begrijpend lezen	86
34. Franse posters	88
35. Vandaag in de Franse geschiedenis	90
36. Haal een frisse neus	90
37. La boîte du prof	91
38. Online op reis met E-twinning	92
39. Woordenboeken in de klas.....	93
40. Stimuleer de creativiteit van je leerlingen	94
41. Concours scolaires.....	95
42. Thé chaud & croissants	96
43. Je maintiendrai !	96
44. Frans leren ook Nederlands!	97
45. Franse school vs Nederlandse school	97
46. Le sapin de Noël.....	98
47. Beloon je leerlingen	98

48. Bied DELF aan	98
49. De kracht van keuze	98

3 Jeux éducatifs stimulants pour enrichir vos cours

1. Le pendu	101
2. Solidaires	101
3. Les intellectuels	102
4. J'connais l'histoire	102
5. Tous en chœur	103
6. Bingo	104
7. VocaTrésor	105
8. Petit poème	105
9. Qui suis-je ?	106
10. Mini-théâtre	107
11. Ballon d'or	108
12. Moment Pop-Corn !	109
13. Rex Club	110
14. Les Costauds	110
15. Mini-Yoga	111
16. Cherche la couleur	111
17. La course des intellos	112
18. Éloges et compliments	113
19. Contre la montre	113
20. Alphabet mobile	114
21. Mémoire d'éléphant.....	115
22. Euphorie et liberté	115
23. Coin-Troc.....	116
24. Vrai ou faux ?	117
25. Dé et chocolat	118
26. Mot de passe	118
27. Le Francophone	119
28. Toile d'araignée	120
29. Le rédacteur	120
30. Le fêtard.....	121

31. Le prof du jour	123
32. Les futurs profs	123
33. Quoi de neuf ?	124
34. Costume et djellaba	125
35. Quiz d'antan	125
36. Visage d'acier	126
37. Quand Ptolémée ressuscite... ..	127
38. Van Gogh par lui-même	128
39. Son altesse Madame du savon	128
40. Dix erreurs	129
41. Ma marionnette à moi !	129
42. Réalisateur de clip	130
43. Mon Valentin	131
44. Supporter invétéré	132
45. Quand les coriaces s'affrontent	133
46. Mots mêlés	133
47. L'explorateur francophone	134
48. La capitale est... ..	134
49. L'omniscient	135
50. La Marseillaise	136
51. J'connais la France !	137
52. Mon prof idéal	137
53. Chef cuisinier	138
54. Quand les créateurs s'y mettent... ..	138
55. Le best-seller	139
56. Le tour du monde	140
57. Les nouveaux amis	141
58. Le trésor de Napoléon	143
59. Si j'étais un oiseau... ..	143
60. Cherche le mot !	144
61. Compte à rebours	145
62. Tautogramme	145
63. La gitane	146
64. Asseyez-vous !	147
65. Les mots bizarres	148
66. La boum !	149